

ДОПИСИ.

З Перт Амбой, Н. Дж.

Заповіджене торжество на нед. д. 30. окт. випало знаменито. Сам Бог благословив, бо соненько встало рано і заповіло своїми золотими яснями лучами, що буде день прекрасний. Ся ясність дня додала жита і енергії.

Вже від год. 8-ої рано збирала ся члени всіх тутешніх Брацтв до галі д. Н. Ваверчака, звідки мали вирушити в похід. О год. 9:16 прибула наша славна українська банда з Jersey City, яка о 9:30 вже була на місці, де збирали ся Брацтва.

По г. 9:30 вирушали всі Брацтва з бандою на двірць, де мало прибути тренм брацтво сьв. Арх. Михайла в числі понад 100 люда з Carteret. Трен над'їхав і привіз гостей. Делсгат наших Брацтв д. Михайл Хрін повтав гостей — банда заграла гучно і всі поставали в ряд. Найперше наші гості: Брацтво сьв. Арх. Михайла з Carteret, потім банда, за ними Тов. Січ, подальше Бр. сьв. Василя, Бр. Успенія Пр. Бог., а вкінці Брацтво сьв. О. Николая. Понад 350 людий стало в військовим ряді, банда втварила охоче „Ще не мерла“, а Брацтва різким кроком подали ся вперед. Перейшли найголовніші улици міста. Всі цікаві ставали по улицях, вибігали з домів, товпили ся до вікон, а у всіх мож було вичитати в очий та почути з уст: „Що се за парід?“

Перший раз тут наші галицькі Русини зробили самостійно виступ публичний в Перт Амбой. Дока належали до парохії і церкви угро-руської, не давали о собі ані знаку жита; ніхто не знав про них, ані они самі про себе, всі спали сном блаженних. Але і в наше віконце засьвітило сонце! Від двох літ галицькі Русини відлучили ся в самостійну громаду і доперва зажали своїм власним житєм. Мають церков, сьвященика, школу, читальню, хор і кружок драматичний. Правда, все то може не першої класи, не так як по великих наших парохіях але початок все тяжкий.

Веруючи до річи, скажу, що в прекраснім порядку машерували наші Брацтва, а в улиці, на якій лежить наша церков, подибали ми наші Сестрицтва, які вийшли в своїх відзнаках проти нас. Получивши ся разом, вближали ся до церкви. Яка мила була несподіванка для нас, коли з далека, на високих сходах, на порозі церкви, побачили ми нашого Отця дух. серед світла асасти.

Банда вдарила „Не пора“. Аж серце з'жахнуло ся. Кождий прагадав собі, що не пора, не пора, не пора Москалеви й Ляхови служити... бо ми не Ляхи, не Москалі, — нам пора для Руси-України жити!

Перед брамою церкви станула ціла фаланга. Д. Іван Ваверчак, головний провідник паради, уставив брацтва; на переді штандари; банда з боку на хвилю замовкла. Від порога церкви розлягли ся слова нашого Отця дух. Були то слова теплі, слова повитаня. По промові озвала ся знова наша лоба банда, брацтва одні по других вступали в церков, а на хорах почули ми гучне: „Буди імя Господне“.

По Службі Божій, перед Благословенем, відбуло ся торжественне посьвячене наука, — а за куміє було вапрошене наше брацтво сьв. Арх. Михайла з Carteret і жіноче сестрицтво словенське, належаче до Союза.

Вечером сего дня о год. 8-ій відбуло ся в гали церк. представлене театральне наших аматорів „Перше повмиралі, а потім повінчалась“.

На сім ми закінчили опис. Та не для хвальби своїм ми се написали. Не тому, аби похвалити ся, бо ще й, правду сказати, нема й дуже і чим, бо наша парохія ще молода. Але ми написали, аби дати примір і другим нашим галицьким Русинам, аби не мали, не спали під олівою угро-руських наших братів, бо як довго будуть спускати ся на лежаний хліб, а в них жита ніколи не буде. Чич не збудуть до жита, не збудуть руська кров, поки ми не будемо в громаді української.

Іна і школа наша, питома, не чужа, збудуть нас, получат нас і загірї нас до жита духового і політично-патріотичного. Колиб не церкви — скажм собі днес правду в очи — то з нас в Америці і сліду не було. Одні пристали до Поляків, другі до Москалів, треті до Словаків; тут уроджені до Айрїпів і до виших народностей, а декотрі — сих дуже мало — нігде; але сі здичили і не принесли жадної користі Русі. І в нас так було! Від двох літ повстала наша парохія і її ми завдячуєм наше жите.

День 30-го окт. с. р. довго позістане в памяті всіх нас Перт-амбойців і тому ми нязше підписані почувасм ся днес до обовязку в імени цілої парохії і комітету церк. зложити найсердечнійшу подяку передовсім Впов. Брацтву сьв. Арх. Михайла з Carteret, що було ласкаве прибути до нас і взяти участь в торжестві посьвяченя павука яко кумство. На другім місці складасм подяку Хвальвому Словенському Сестрицтву жіночому Пр. Діви Марії, належачому до Союзу, також за ту саму участь. — Слів по просту не маєм на подяку Впов. Членам банди української з Jersey City, які майже безінтересовно прибули до Перт Амбой і тут прекрасно сповняли свою задачу. В часі маршу грала самі наші русько-українські патріотичні марші і пісні. Всі Брацтва були незвичайно вдоволені і не могли вихвалити ся. Тому мило нам на сім місці поручити сю банду всім доколичним нашим парохіям і брацтвам.

Складаєм також нашу подяку і всім нашим місцевим брацтвам а то: Сестрицтву Неп. Зач. Пр. Бог.; Брацтву сьв. О. Николая; Бр. сьв. Василя; Тов. Січ; і Бр. Усп. Пр. Бог.

Вечером, як ми вже згадували відбула ся театральна вистава. Цілком несподівано явили ся на се представлене милі наші гості: Всч. о. Улицький з Jersey City і Впов. Редактора, п. Стеткевич і п. Гела, які по представленю патріотичними своїми бесідами піднесли нас на дуці. Тому не можемо повздержати ся, аби на сім місці не зложити їм від цілої нашої парохії щире Спасибі!

Дякуємо вкінці і нашим аматорам та сьпівакам, які доволі натрудили ся, аби возвеличити сей наш день, який, завдяки многим людам, буде для нас всіх памятным на довгий-довгий час.

В імени цілої парохії і Комітету церковного:

Николай Ваверчак, заст. преде. Филип Шукцій, секр.

З Вайтінг, Інд.

Дякоучитель, чи дякомучитель?..

(Відповідь п. Вас. Іжакови на його нападь).

Мали ми тут недавно славного „просьвітителя“. Його імено Василь Іжак. Там де у кожного чоловіка голова, у нашого бувшого кантора находить ся порожній... гарбуз. А що в нашій руській громаді находять ся самі розумні люди, то він не міг між нами довго попасати і пішов до таких мудрагелів, як і він сам... Він іменує себе учителем, але не має бідолаха найменшого понятя, який характер повинен мати сей чоловік, котрому батьки віддають на виховане свої діти. Длятого, що пан Іжак розуміть ся на педагогії як вовк на зьвіздах, то ми, з чистою совістю, не обиджачи його „чесної“ особи, називаємо його: дякомучителем.

Отже наш бувший „дякомучитель“ мігби може бути добрим сторожем в першій лінійшій кормчі, але до учительства йому дуже далеко... Учитель має засівати в серця повіреної йому дітвори страх Божий, любов до свого обряду, до своєї народности, до світла, до правди. Таких прикмет, котрі характеризують кожного правдивого й совісного просьвітителя, не найдем у п. Іжака і зі свічкою... Замість давати добрий приклад усім парохіянам, він своїм нетактовним поведєнем гіршив молодїж і старших людий.

Щоб ми не були голословні, наведемо ось тут кілька фактів з його жита і з його педагогічної діяльности.

На початку сього року прийшов був до нашої громади один колектор з Пенсильванії. Лиха доля ввела його до нашого бувшого

тельську“ опіку і пішов з ним до Чикаго, щоб ніби-то показати своєму товаришови се велике американське місто. Оглядали цілу добу. Уся призбирана колекта пішла з „люфтом“, а наш „провідник“ вернув домів в такім веселім настрою, що ми не могли пустити його до школи, аби не згіршив малих дїтвків. Виглядав так, начеб носив у своїм нутрі цілу корчму із всіми алькоголичними напоями... Такий то, бачите, тверезий наш бувший „учитель“...

Пан Іжак був у нас 11 місяців, а за весь той час не зробив для парафії нічого і не навчив, що було треба, нікого. Та він навіть не знає, що то таке: наука, просьвіта, поступ.

О, тіп ся тепер угро-руссеский народе! Навернув ся до тебе блудний син; звзовив ся з українського ярма!.. Ми тобі його не завидуємо, бо вже добре пізнали його моральну вартість! Погляньмо тепер, що пише п. Іжак в органі п. Угрїна і Со.

„Ze cerkov Whitingaska — читасмо в „Вістнику“ — bez znamosci farnikov prešla na meno Ep. Ortynskoho. O tom teraz dozналиš od kedi ja som medzi nimi“.

На се заявляємо і посьвідчасмо, що мітинг на переписане церкви був оголошений пять разів. Весь парід був в тій справі добре підготовлений і самі парафіяни домагали ся сього перепису. Від коли наша церква зістала віддана під покровительство пресосьв. Владика, від того часу настав в нашій парафії инший лад і порядок. За сей короткий час ми сплатили чотири рази стільки довгу, скільки перед тим виплатили протягом 12 літ. Ми придбали багато церковних річий, прикрасили, як належить, храм Божий, а наше ціле церковне майно зросло в трос від хвилі переписаня церкви. У нас тепер так все змінило ся, що навіть чужинці дивують ся і хвалять наш поступ.

Пан Іжак каже на иншій місці так: „Velky patriot Balogh začal veľmi fonetizovať (!) tak v cerkvi jak v mojej škole“.

„Фонетизувати“ в церкві! — Чи чуваш хто коли за таке диво?... Який же то убогий на дуці мусить бути п. Іжак, коли він говорить про фонетику в церкві! Що наш духовий отець не розпичаєть ся за „йорами“ та „ятами“, що він іде з духом часу і стараеть ся осьвідомити національно повірену собі паству, то се, видно, пану „учителеви“ не подобало ся і він сказав, все що знав, про... фонетику. Бідний п. Іжак.

Нарікає п. Іжак, що о. Балог мішав ся йому до „його“ школи. А хіба се не обовязок душпастиря мати нагляд над парафіяльною школою? Хіба инші щирі духовники не заглядають ніколи до храму науки? Який він собі нівроку розумний, сей п. Іжак. А чому то він не скаже, який „знаменитий поступ“ був в тій — як він каже — „його“ школі?... Що він навчив наші діти за 11 місяців? Яка була його праця в нашій парафії за 60 долларів місячної платні? Чи навчив він сьпівати хором хоч одну службу Божу? Чи зробив він щонебудь путнього для народного добра? — Ой, най Бог заступить кожду нашу громаду від таких „патріотів“ і „просьвітителей“!!!

Ми ще багато мали би сказати п. Іжакови у відповідь на його глупости, поміщені в „Вістнику“, але сим разом дамо спокій, бо не хочемо втручати в се „руссеске“ болото инших осіб... Нашого Пресосьв. Епископа не хочемо також втягати у сю полеміку, бо він за високо сидить, щоб його могла досягнути злоба безхарактерного „дякомучителя“.

Урядники Церкви Пр. Діви Марії в Вайтінг, Інд.

З Провідене, Р. Ай. Новонароджений патріот.

В числі 20 „Гайдамаки“, пакинув ся якийсь новоуцечений „патріот“ на наше братство за абиранє грошій на церков.

Тому я, як бувший коштовний, такий „Союзовець“, почувася до обовязку дати йому відповідь, і через жалуєм ся той дивачник на братство, гонячому на

братство, що ви темненький, тай іхасте біду з дня на день?

Чи наше братство уже від 10 літ не бере ся з темнотою? тай чи може не накликувало, тай і тепер не кличе до організованя ся в товариства? Чи уже не було кілька зборів, аби тут заложити читальню? І щож з того усього? Де ви тоді обертались? — як звичайно: коло бари!

Скажіть панцо: як було у нас віче в справі Мир. Січянського, на котрім були реферати про кривду руського народа зі сторони Поляків, то чи опісля не вкрякувалисте, що ми виступасмо проти Поляків? Се не могло помістити ся в вашій голові, що не против польського робїгнака, але против Ляхів ми боремось.

Если ви такий шривий і очитаний чоловік, то чому ви не вступили до свого товариства, але до Словаків, тай і то, як видно, не дуже дбаете про товариство, коли уже пару місяцїт не платилисте належноти так, що аж по хатах за вами питають.

Дальше наикадасте ся на о. Мих. Струмїньського, хотяй його зовсім не знаєте: але однак посмію запитати ся вас, на кілько о. Струмїньский вас обрабував? Скажіть, не бійтєсь.

Той „піп“, на котрого ви вилили стільки лайок, своїм невтомимим трудом і стараннями здвигнув „Народний Дім“, як також і бурсу в Копичняцях; той „піп“ немав ані дня спокою, бо вічно його тлали по судах за народну справу — за вибори; або що він перетерпів від Ляхів плічка генерального страйку в Галичині; того „попа“ проганяли Ляхи в найдикші закутини нашого краю і сторожили над ним з багнетами в руках. А за чого і кого його переслідувано? Задля тебе, руський чорноробе.

Не думайте, що може я сьєм його оборонцем, або може получаю від него які хабарі. Ніколи! Лиш в імя сиваведливости пишу тих пару стрічок, позаяк знаю о. Струмїньського не від нині.

Ви можете на него і подвоїти свою скаженину, можете і покорчитись зі злости — однак се все дарма, ваш бруд не чепить ся о. Струмїньського.

Дальше закидуєте нам злодійство, начеб то ми спроневерили народний грїп, котрий складали добровільними а не сплываними датками на церков. Се вже з безлична брехя і підлість. Бо не ми „Союзовці“ масмо ті гроші, але ті урядники, котрих усеї чесні люди, зібрані на вічу, вибрали. І ви про се дуже добре знаєте, що ті гроші находять ся в руках людий чесних і порядних, котрі мають свої власні реальности вартости кільканайцять тисяч долларів, тай котрі ніколи не лакомилиб ся на тих кілька центів. А не здало ся справозданя, позаяк чекаємо на річний мітинг, котрий незадовго відбуде ся.

А коли мітинг має відбути ся, про се кождий добродїй зістане повідомлений і веї осудять, на яку ціль той грїп має піти.

Если вам розходило ся о прискорене справозданя, то чому ви не сказалисьте урядникам, аби вони скликали спеціальний мітинг, на котрім (натурально більшествою голосів) булибсьте порішили, куди обернути народне майно.

При кінці питаєте, чому ми „Союзовці“ не скличемо віча, тай не запротестуємо против кровавих подїй на львівськїм університеті. Що до того, то скажу вам так: Скажіть, кілько ви до сих пор зібрали жертв для тих борців за волю і права? або скілько ви дали самі від себе? або чому ви зі своєю Юнїєю не скличете віча в тій справі? F182

Як висше вже згадано, ми нераз пробували скликувати віча.

Памятайте, що не глухих крикін, але матеріальної помочи потребують від нас, наші брати в старім краю.

На закінченє скажу вам і про бєру. Покажіть хоть одного нашого члена, аби запивав ся тай волочив ся по жидівських кутах. Здасть ся, що такою не найдете. А скілько то вчерів ви з Со. пересяджаете у вашого покровителя — кривого Мотя і Балара? скілько там грошеї висте, як прийде неділя?... аж і тако лєс!

Одну правду скажалисьте в тій справі: не зможете ви

жертвуйте хоч десятю частю з того, що він забирас від вас, на книжкї та есописи, заложить народну свїтань т. с. „Читальню“, а побачите, ш слїду не стане з темпоти: лучи сонця огрїють ваш ум. Тодї будете на послїднім місці, але станте на рівні з другими народами. поки сего не буде, не нам „Союзовцям“, але вам ганьба!

Омелья Рєзур.

Дорогі Родимці! (Відозва Комітету першої української реальної гімназії в Буєску).

Дїлямо ся з Вами, Дорогі Родимці уроженці Старого краю, радісню звісткою. Гадка, яку у нас кождий лелїав уже довгий час, здійснювало бо з починком сего шкільного року ввійшла у нас в жите перша українська реальна гімназія. Ми забажали ввести в жите школу, що має витворити перші кадри технічно образованих сил, котрі серед теперїшнього поступу є для нас необхідно потрібні. В той спосіб повинна ся реальна гімназія заповнити прїрву в нашім культурнім життю, спричинену майже цілкомім огляденєм сеї області науки.

Наш народ зрозумів вже кляв „В школі наша будучність“. Тому ми не могли пригладатись зусиллям других місцевостей безчино, а й се ми забажали стати в рядях борців націоналізаціє східно-галицьких міст при помочи своїх шкільних і тому ми зважились в найтемітнійшій закутку Галичини, в містечку Буєску, Каміньського повіту, підняти великого діла, щоб сей повіт просьвітити і з'органїзувати при помочи реальної школи.

Ми не пожалуєм нічого, чого не магас від нас ся справа, як гроші, тай праці, бо на жертвенняку так високої ідеї як рідна школа, ми зобовязави все посьвятити. Серед нечужих перешкод зі сторони наших родів підняли ми сю справу. Влісьмо діти з городом Буєска, котрі маєм виплатити впротї двох місяців. Від себе даєм, що в одні, та робимо, що може, але звертаєм ся до Вас, Дорогі Родимці, зробіть нашу справу своєю, бо хотїм з Вами подїлитись нашим добром, прийдіть нам з помочю Ви, що ви зволилисте ся з невольничого ярма та недопустїть, щоби перша українська приватна реальна гімназія мала упасти. Наша школа потребує до свого кабінету ріжних освітних речей та зьвірат, о які у Вас в Новім краю так легко, а які до нас вартїбні до науки історії натуральної.

Тож чим можете допомогти нам а колиж віддають ся Вам вписавки нашої школи. Ласкаві прошїмо дати на сплату дому і на удержанє реальної гімназії просїмо слати каси „Віра“ в Буєску, княжеська вкладаво ч. 100 а оввїч в історію натуральної до Управи гімназій.

Буєск (Галичина), 15 вересня 1911.

Др. Евген Петрушевич посол до ради держ. і галицьк. союму, о. Омелян Вагач парох Залянова, Омелян Шолгий п. е. нотар в Сьв. латї, о. Др. Йосиф Волян ректор ретн. духовної семінарії у Львові, Роман Петрушевич п. е. судїя в Камініці Струм., одор Вагач адвокат в Золочеві, Миколай Білевиц декан в Буєску, Миколай Чучман лікар ветеринар в Миколаїві, а. Сєдїр Заласький декан в Милитанї Старій, Дмитро Ганно властитель Рокшана, Володимир Штєпаний управитель школи в Подолшівцї, Михайло Цегельський декан Каміньск. Струм., Андрїй Балтарович посадиж Галицьк., Андрїй Шмата учитель в Пєбужанах, а. Володимир Кальба парох Сьв. Антонїя, Готтлоб Боїко віят в Вербляні, а. Стефан Штєпанич декан Холодова, Іван Вагач господар в Буєску, а. Сєдїр Чучман господар в Буєску, Сєдїр Шукцій учитель в Буєску, Сєдїр Шукцій кандидат прав в Буєску, Даміан Шукцій господар в Гуменїсках, Сєдїр Шукцій кандидат прав в Куткові.

Модна фризюра.

— Чи не будз я вигляд сїй новомоднїй фризурї? — Не будз я вигляд сїй новомоднїй фризурї? — Не будз я вигляд сїй новомоднїй фризурї? — Не будз я вигляд сїй новомоднїй фризурї?

"SWOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
84 Hudson Street, New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
184 Hudson St., New York, N. Y.

K. KIRCZOW, manager
184 Hudson St., New York, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.

Entered as second-class matter Decem-
ber 21, 1906, at the Post Office at
New York, N. Y. under the Act of
March 3, 1879.

„СВОБОДА“
Щоденний листок українського народу в Америці.
Виходить щодня, окрім неділі і свят.
Ціна в чотирьох копійках.

Абонемента на 12 місяців \$2.00
на 6 місяців \$1.00

Щоб отримати газету треба завжди з гори.
Гроші треба посылати в режістрованих
листах, або через експресовий або
авіаційний лист. Моні ордер, то є
листявний переказ, котрий дістанете від
платника або агента на експресовим офі-
ційним листом на нашу адресу, бо без того
не годні гроші дістатися.

„SWOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Дописи впродовж дня писати лише на
одній стороні картки. Дописи, непри-
датні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадас ся її звороти-
ти. Не було зазначено марочна зворот.

ПРОТОКОЛ
КОНВЕНЦІЇ РУСКО-УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ
В ДНІ 20, 21, 22 І 23
ВЕРЕСНЯ 1910 В КЛІВЛЕНД, О.

(Дальше)

По сім наступило справозданє ка-
місії. Касир заявив, що його справоздан-
ня не було повторенєм справоздан-
ня вказаного фінанс. секретаря і то-
му справозданє не буде складати,
лише заявляє, що в цілості годить
ся лише сказаним справозданєм.

Головний організатор заявив, що
справозданє єсть цілковито то-
ржма, що головн. рекорд. секретаря.
Заявив лише се, що і з призна-
ми підозріть, що найсильнішим
чинником розросту Р. Н. Союзу, се
була праця місцевих організаторів,
котрі з пожертвованєм працювали.
На порядку деннім мало бути спра-
возданє контрольної комісії. Предсе-
дач о. Добротвір не явив ся на
конференції, оправдуючи свою непри-
сутність слабостю. Тому п. Гришко
на контрольної комісії заявив, що
в часі дискусії потрібні по-
яснення, а тимчасом відчитав лист від
председателя контрольної комісії,
в котрім робить деякі свої уваги.

Председатель ставить внесенє,
щоб в наступному порядку наступи-
ли на порядку деннім справозданє а відтак дис-
кусія над ним. Внесенє се приня-
то. Поперед була уже 12 година, від-
ложено засіданє на пополудні.

По полудні.

Засіданє отворено о год. 2.
Першим було справозданє о. По-
прудника, яке директор друкарні
о. Григорію, задокументовано, за-
значив, що попередня конвенція ви-
бирала його директором, не назнача-
ючи йому ніякої діяльності, мусила
була бути обмежена. До сего
визначення не дозволяли
абата та працювати для
друкарні, робили доки свої
учасно справозданє
засіданє.

Приходи „Свободи“, почавши від дня 23. липня 1908 до 13. вересня 1910 р.

За час	Переплата „Свободи“	Оголошеня	Книжки	Книжки релігійні	Приватні роботи	Р. Н. С. на орган	Коллекторські книжки	Загальна сума
1908								
від 23 липня до 5 вересня	270 78	156 55	103 61		209 46	1567 32		2307 72
„ 6 вересня до 5 жовтня	220 13	116 80	43 50		150 95	900 00		1431 38
„ 6 жовтня до 5 листопада	447 97	24 69	78 91		45 88	964 90		1562 35
„ 6 листопада до 5 грудня	72 47	32 60	53 66		534 85	990 60		1684 18
„ 6 грудня до 5 січня	78 34	64 67	60 09		269 65	1030 00		1502 75
1909								
від 6 січня до 5 лютого	65 14	119 16	43 34		1373 91	1071 30		2672 85
„ 6 лютого до 5 марця	123 22	157 42	40 32		743 75	1088 90		2153 61
„ 6 марця до 5 цвітня	131 08	87 08	34 82		226 39	1110 20		1589 57
„ 6 цвітня до 5 мая	51 13	125 79	16 63		313 15	1115 20		1621 90
„ 6 мая до 5 червня	46 67	124 93	12 38		293 95	1132 80		1610 73
„ 6 червня до 5 липня	46 00	69 85	17 02		142 51	1149 00		1424 38
„ 6 липня до 5 серпня	33 07	91 39	23 74		296 14	1169 50		1613 84
„ 6 серпня до 5 вересня	40 00	156 22	14 52		326 50	—		537 24
„ 6 вересня до 5 жовтня	52 30	45 67	26 18	1 80	171 59	2357 30	5 00	2659 84
„ 6 жовтня до 5 листопада	37 55	120 65	27 29	3 00	534 93	1192 70	25 00	1941 12
„ 6 листопада до 5 грудня	41 02	171 77	20 81	3 25	543 14	1211 50	—	1991 49
„ 6 грудня до 5 січня	82 14	166 58	70 18	13 75	73 07	1253 40	31 00	1690 12
1910								
від 6 січня до 5 лютого	95 32	109 69	63 75	24 90	2569 77	1293 90	21 00	4178 33
„ 6 лютого до 5 марця	71 45	214 09	50 65	— 25	237 46	1325 60	28 00	1927 50
„ 6 марця до 5 цвітня	37 21	44 47	17 50	6 75	62 63	1352 00	7 00	1527 56
„ 6 цвітня до 5 мая	182 47	83 43	12 06	9 79	81 11	1371 70	12 00	1752 56
„ 6 мая до 5 червня	107 89	181 15	20 75	16 38	131 84	1384 80	—	1842 81
„ 6 червня до 5 липня	67 17	102 50	14 75	12 40	179 04	1399 60	—	1775 46
„ 6 липня до 5 серпня	160 98	134 22	23 59	—	494 83	1422 90	—	2236 52
„ 6 серпня до 13 вересня	26 80	180 54	12 92	—	687 23	1443 20	39 00	2389 69
Разом . . .	2588 30	2881 91	902 97	92 27	10693 73	30298 32	168 00	47643 50

Контр. Комісія винайшла в вересні 1909 р. помилку в користь „Свободи“

Загальна сума приходу 47643 50

Розходи „Свободи“, почавши від дня 23. липня 1908 до 13. вересня 1910 р.

За час	Адміністрація	Платня робітникам	Папір на приватні роботи	Переплет	Папір на „Свободу“ і Експрес	Інвентар	За книжки	Загальна сума
1908								
від 23 липня до 5 вересня	245 73	788 88	31 06	121 82	327 74	296 24	20 01	1831 48
„ 6 вересня до 5 жовтня	304 17	598 35	4 99	18 14	241 79	26 54	—	1193 98
„ 6 жовтня до 5 листопад.	613 32	723 76	25 44	16 44	272 98	84 13	—	1736 07
„ 6 листопад. до 5 грудня	109 67	901 75	7 25	16 50	338 05	138 45	12 82	1524 49
„ 6 грудня до 5 січня	168 37	849 92	—	16 65	441 21	35 38	16 90	1528 43
1909								
від 6 січня до 5 лютого	203 26	864 78	8 80	224 05	455 04	12 26	—	1768 19
„ 6 лютого до 5 марця	157 45	822 47	9 00	345 45	274 28	44 44	16 78	1669 87
„ 6 марця до 5 цвітня	228 71	1192 03	13 15	34 24	266 64	172 70	20 35	1927 82
„ 6 цвітня до 5 мая	207 19	792 77	8 13	15 46	269 09	137 64	10 95	1441 23
„ 6 мая до 5 червня	196 50	861 37	14 54	13 15	103 10	99 07	—	1287 73
„ 6 червня до 5 липня	242 31	913 86	2 62	148 59	493 89	74 94	—	1876 21
„ 6 липня до 5 серпня	147 93	801 11	71 09	30 79	292 79	96 51	12 50	1452 72
„ 6 серпня до 5 вересня	128 36	921 67	6 21	26 68	306 36	16 08	9 17	1414 53
„ 6 вересня до 5 жовтня	163 49	758 12	20 04	82 89	462 60	39 90	7 50	1534 54
„ 6 жовтня до 5 листопад.	223 51	895 72	13 51	26 26	337 88	104 93	4 75	1606 56
„ 6 листопад. до 5 грудня	182 63	833 30	29 20	122 08	506 76	22 43	13 48	1759 88
„ 6 грудня до 5 січня	239 11	822 37	5 64	73 97	590 85	33 68	18 75	1784 37
1910								
від 6 січня до 5 лютого	844 92	924 04	12 76	326 90	143 57	45 28	8 05	2305 52
„ 6 лютого до 5 марця	748 98	773 66	23 59	18 88	497 17	62 48	4 25	2129 01
„ 6 марця до 5 цвітня	185 75	734 61	14 77	22 67	342 22	81 54	6 25	1387 81
„ 6 цвітня до 5 мая	242 81	765 92	19 58	5 25	348 98	15 76	—	1398 30
„ 6 мая до 5 червня	175 36	921 63	7 06	122 04	366 48	67 37	6 88	1666 82
„ 6 червня до 5 липня	403 99	759 48	23 61	16 95	364 62	16 23	10 49	1595 37
„ 6 липня до 5 серпня	432 07	753 28	1 37	2 45	372 74	28 36	6 25	1596 52
„ 6 серпня до 13 вересня	151 51	1022 26	25 93	78 86	361 35	17 45	—	1657 36
Разом . . .	6947 10	21047 11	399 34	1927 16	8778 18	1769 79	206 13	41074 81

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Загальна сума приходу 47643.50
Загальна сума розходу 41074.81

З днем 13 вересня остає в касі „Свободи“ . . 6568.69

Увага: Після Контрольної Комісії буде ріжниця о 69 цнт., значить, що Комісія буде мати білянс о 69 цнт. більший, а се тому, бо були помилки в справозданю „Свободи“ з дня 21 жовтня 1909 — від 6 мая до 5 червня 1909 зараховано до розходу 35 цнт. більше, від 6 червня до 5 липня 1909 розхід був о 90 цнт. більший, від 6 січня до 5 лютого 1909 прихід був о 10 цнт. менший; в користь отже менаджера остає 69 цнт.

Виназ інвентаря друкарні „Свободи“.

В офісі:	Союзу:	В галі складачів:
1 Каса (Safe)	6 Biles Files	1 Пруса до відбиваня корект
2 Бюрка криті	3 Каламари (Ink Stands) більші	1 Стенд поодинокий
4 Бюрка некриті	2 Каламари (Ink Stands) малі	12 Chases (рами на „Свободу“)
4 Офісові крісла (Rockers)	1 Каламар на воду до копіюваня	2 Chases (рами на інші форми)
18 Крісел звичайних	1 Каламар шклянний з губкою	2 Chases (рами до малої машини)
1 Кабінет на адресар (Globe)	1 Каламар на гуму	171 Galleys (галь)
3 Кабінети малі	1 Bullinger's адресова книжка	12 Composing Sticks
1 Кабінет на листи (Filing)	2 Маши	4 Ключі до замиканя форм
2 Шапки з шпалами на книжки	1 Atwater Scale	60 Пар великих замків до форм
4 Комоди малі	6 Окладинок великих (на часописи)	40 Пар малих замків
1 Кабінет малий	2 Окладинки малі (на часописи)	91 Калит з черенками
1 Шапка на книжки без шиб	1 Бюст Т. Шевченка	5 Малих скриньок з лініями
3 Полиці (при стінах) на книжки	1 Typewriter (Oliver)	1 Ванька на бензину
1 Бара	1 Typewriter (Monarch) в офісі	6 Дошок на черенки
4 Полиці (стоячі) на книжки	1 Typewriter (Blickensderfer)	1 Щітка до відбиваня коректи
1 Столик	1 Машина ручна до нумерованя	1 Щітка до митя черенок
1 Печ велика	1 Check protector	1 Машина до перетинаня металю
1 Сьмітярка	1 Stand на папір до пакованя	1 Кабінет з деревляними обкладками до форм
2 Бляхи коло печий (для охорони від огню)	1 Машина до діркованя паперу	1 Кабінет з оловянками
3 Кошики тютюні (на відпадки з паперу)	1 Rotary Mimeograph (машина до друку)	1 Міх до порошеня
1 Кошик дроздовий (на відпадки з паперу)	1 Fan (вітряк)	1 Сьмітярка
1 Годинник (будильник)	2 Праси	1 Лопатка до попелу
1 Годинник стінний		8 Ведер (Fire Pails)
1 Скринька готова на листи		39 Лямпок електричних
1 Кабінетик для перекопаня чучетів		3 Таблиці з назимом: (Вступ забороненя)
1 Кабінет коло телефону		2 Машина з маленькі до нумерованя при друку
1 Шапка на вантаж в офісі		1 Машина Chandler & Price (Jobber)
1 Шапка на вантаж		1 Linotype
		1 Chase 2x11 1/2

1 Fountain (каламар) при jobber
1 Валика і дві малі американські фляги

В галі машиновій:
1 Стіна деревляна (перегорода)
1 Великий складаний стіл на есп. педипію
1 Машина велика до друкованя (Babcock)
1 Машина до складаня (Folder)
1 Печ велика
1 Bucket на попіл
1 Truck на в'ужатий папір
1 Гарнітур желізних приборів
2 Гаки до скринь
1 Павук газовий і електричний на долині
1 Коновка до кропленя
1 Машина до обтинаня паперу (Cutter)
1 Печ до перетоплюваня олова

В верхніх комнатах:
1 Машина до адресованя (Elliot)
2 Кабінети з приборами до Elliot машини
1 Машина до вибиваня (поччованя) Elliot
1 Машина до зшиваня книжок
2 Ліжка желізні
1 Ліжка складанє (деревляне)
1 Печ кухонна
2 Материца старі
2 Простирала
1 Коц до накриваня
3 Малі подушки
1 Більша подушка
5 Газових печиків

УВАГА: Крім повисшого інвентаря находить ся ще при „Свободі“ великий наклад ріжнородних книжок.

Редактори заявили ся за справозданєм о. директора, не додаючи нічо від себе.

На сім справозданє скінчено, а приступлено до загальної дискусії, в котрій порушені були всякі справи та котра досить була оживлена та занимаюча. На запити та протести відповідали та вияснювали справи інтересовані урядники.

О год. 7 вечером засіданє замкнено і відложено до слідуячого дня.
(Дальше буде.)

Осторога.

Австро-угорський ц. і к. віцеконсул фон Страшевський з Гарлестон, Вест Вірджинія доставив численні жалоби від робітників занятих при будові греблі в місцевості Галес Бар, округ Маріон, стейт Теннесі, та внаслідок сего розслідував справу на місці. Тут переконав ся, що дуже багато робітників, походячих головн. з Австро-Угорщини, Німеччини та Італії вже покинули власне місце праці, а посеред тих, які там ще лишили ся, панує величезне невдоволенє. Нарікають усі головн. на незвичайно стрімко обходженє ся зі стородни наставників. Тому до звертаємо увагу на сю обставину усіх тих наших родимців, що задумувалиб глядати роботи в місцевостях Галес Бар та перестерігаємо їх, щоби охоронити їх в будуччині від всяких евенуальних розчаровань.

Посвяченє дзвона.

Дня 24-го листопада 1910 р. відбуде ся благословенє нового дзвона сьв. Йоана в церкві сьв. Петра і Павла галицьких Русинів в Wilkes-Barre, Pa.
На се сьвято просимо Вп. Сусідів і всі братства, щоби своєю присуєнностю піднесли наше сьвято.
Служба Божа о 10-ій годині, опісля посвяченє дзвона і проповідь.
Уряд церковний.

НА ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗИЮ В ЗБАРАЖИ ЖЕРТВУВАЛИ:

I.
А. Кальба 4 долари; Ськмо Гець, А. Фльорко, Ф. Телевк і А. Меленчак по 2 дол.; М. Фльорко, Василина Телевк, І. Шкляр, Палажка Телевк, Анна Суцник, Мх. Дячун, М. Дячун, І. Цимбаліста, Л. Берник, А. Смолий, О. Кальба, Ф. Гриневич по 1 дол.; Г. Лисогір іВ. Суцник по 1.50 дол.; Ф. Вохманський 50 ц. Л. Гурник 30 ц. і О. Соколовська 25 ц.
Разом 28 доларів або 140 корон. Греші вислано через фірму Фр. Пшецельського без жадної оплати, на адресу Д-р В. Биліського. Збіркову замітали: А. Кальба, С. Гець і А. Фльорко.
Жертводавцям щирє Спаси Біг. Комітет.

II.
На всєдню у п. Павла Павличка Дарині Сїті. П. Дж. Лобар грає добродійлимих даткам дол. яку він дав друку „Свободи“

В читальні.

Найближшої неділі, як було умовлено, мав о. парох до своїх вірних коротеньку проповідь про потребу збагатити і знання кожної людської одишкі. Церква була набита людьми, і було до кого говорити. Всі пастирські прислухувалися оя уважно і з великим заінтересованем бесідували душпастиря. Проповідник проповідав своїх прихожан, щоб явилися щиро в церкві зараз по вечірній. Скінчилися богослуження і наставилися до дому божого, мовлячи з улія. Потворилися сечасі гуртки, а в кожнім з них говорилося живо про одну і ту саму річ: про читальню.

Кількох старших робітників обступили кругом відомого вже нам Дениса Кульчика. Сей відповідав своїм питанням на всілякі запити, пояснював усім установу і хосен просвітительного товариства, та намовляв кожного прийти на сьогоднішні збори і вписати ся в члені читальні.

Чи ви, братя, знаєте, що то таке читальня? — говорив з запалом старий козарюга. — Читальня, то така керняця, з котрої черпає ся здоровий напиток для людської душі. Читальня, то гейби велика скриня, вповнена по береги дорогоцінними скарбами. Хто зуміє отворити цю скриню, сей може стати ся великим богачем: він може придбати собі таке майно, якого не спалить огонь, не забере вода, не вкраде ніякий злодій... Чим комора зі всякими виродками для тіла, тим читальня зі своїми книжками та часописами для душі. Як тіло без поживи, так людський дух без відомости і знаня.

Красно ви говорите, пане Кульчик, — відозвав ся якийсь невеличкий сваток — але де там чоловік знайде стільки часу, щоб цілими годинами пересиджувати в читальні.

— Ви не потребуєте сидіти там цілими годинами. Для вас вистарчить прийти туди раз на тиждень, в неділю. Посидите годинку-дві, тай можете йти спати.

— Е, де мені старому до читальні! Як прийду з роботи, то рук в собі не чую, а неділя — то мій цілий відпочинок.

— То ви думаете, що читальня тільки для молодих?... Ой, чоловіче, чоловіче! Чи ви не знаєте того, що в старому придасть ся школа? Чи не знаєте, що людина вчить ся не в старості але до смерті? А ось я навчив ся письма що й наперед вати літама, а меві вже, Богу дякувати, пішло на шестий десяток. А що до відпочинку, то я вам скажу, що чоловік відпочивав не тільки тоді, коли лежить горі червом... Я знаю, що ви тяжко прагнете, але по вашій праці потребує спокою не лише ваше тіло але і душа. Я вам ручую, що ваші руки перестануть боліти, скоро тільки зачне те ходити до читальні.

— Е, е... се вже ви тумана пускаєте... Зовсім ні! Я вам зараз докажу, що говорю саму чисту правду.

— Ану, ану, як ви се можете доважати.

— Цілком просто. Як ви прийдете до роботи домів, то тільки о тім думаете, що ви дуже утомлені. Сідаєте на крісло, або лягаєте горлиць на яку річку, прямикаєте очі і... і вам дасть ся, що ви відпочиваете, чи не так?

— Розуміють ся, що так. А хіба можна инакше відпочивати?

— Можна і так, можна инакше... Але позволите мені поспитати вас: що ви тоді робите, як відпочиваете?

— Та що маю робити? — нич! Лежу тай думаю.

— О се мені вчора розхдять ся. Ви думаете засадо про свою біду, про тяжку працю, про недужу жінку, про кунку дорожчих диточок. Вам дасть ся по голові страшний припадок смерті при який небезпечній боці, або смертне захворює. Ви бачте в своїй уяві свою жінку, свою диточку, а в свідомості тільки згадка похоронних витівань. Жур-

нів. Послідний відійшов Скоробогатий. Він говорив щось з самим собою і від часу до часу усміхав ся до своїх думок. Про що саме він думав? Чи може про смачний обід?... Не знати... Може коли довідає ся, бо хто годе вгадати, що дієть ся в серці молодої людини...

Лес Денисок. Міжнародна мова — Есперанто.

До бою! до бою! але поклик і нас, Та не на руйнівці, пшлюкки, Не та тепер зброя, не той тепер час, В нас зброя — просвіта і адука!
Віра Лебедева.

Так. Новітний час вимагає й новітній зброї. Не руйнівцями та самопалами воювати нам і долі добувати — а просвітлюю, єдністю і солідарністю всієї робочої маси, всієї людськості. Не воротами повинні вважати себе люди різної народности, яким доля призначила жити в суміш або в сусідстві, — але рідними братами, бо всіх нас єднає одна доля і одна мати земляця. Зрозумівши се добре робочі маси всіх народів, кола єднують ся в одну велику громаду, без різниці народности чи раси, — і спільними силами добувають собі кращої долі.

Лиш одного недоставало досі людськості до загального, взаємного відношеня. Недоставало одної неутраляної міжнародної мови, якою могли би люди різних народностей пороумівати ся в спільних справах. Щоби навчити ся бодай кількох найважливіших мов, треба багато часу, грошей, а й спосібностей неабияких. Тому від давен-давня почали люди думати над тим, як би то уложити мову, котра, побіч метерної мови кожного народу, служила би до взаємного пороуміня.

По численних пробах вдало ся варшавському лікареві д-рови Заменгофова уложити штучну мову, будуючи її на дуже простій граматиці. Сю мову, під назвою Есперанто, оголосив він світові в 1887 р. Від того часу відбуло ся в різних місцях світла багато конгресів, на котрих збирало ся по кілька тисяч делегатів різних народностей і відбували в тій мові наради, якими способами ширити знане есперанта поміж найширшими кругами людности. Нині уживають міжнародної мови есперанта коло 50 різних народностей. Заложено кілька тисяч товариств, клубів і консулатів, які ширять усе і всюди міжнародну мову. Сотки тиєч робітників, промисловців і купців уживають сеї мови в різних цілях. Видаєть ся досі більше як 100 газет різного змісту на есперантській мові, а цілий промисловий і торговельний світ уживає сеї міжнародної мови з найбільшим успіхом. Есперанто є отже живою мовою, чого найліпшим доказом є численні переклади есперантські всіх найважливіших творів світових письменників і поетів, як: Гомера, Шекспіра, Шілєра, Гюґо, Словацького, Шевченка і інших. Багато культурних народів, як Французи, Англієйці і Німці завели науку міжнародної мови есперанта в усіх промислових, торговельних школах, гімназіях, а навіть по народних школах. І наші найближші сусіди, Чехи, Росіяни і Поляки використали міжнародну мову.

Для нас, українського народу есперанто являєть ся незвичайно важною справою. Наша народність, до якої належить майже десята часть мешканців Європи, є культурному світові менше знана, чим багато диких народів на океанських островах. Наша справа мусить стати ся спільною справою вселюдського поступу. В сій цілі мусимо постійно інформувати світ про наше народне життя, як се давно вказав нам Михайло Драгоманів; а се можна робити при помочи міжнародної мови есперанта.

Наш народ, зайнятий досі боротьбою о істнованє на політичнім, культурнім та економічнім полі, не міє звернути належної уваги на так великий, культурний здобуток людськості, як есперанто. Але пізнавши ся життєворну ідею, яка має служити до загального пороуміння і збратання людськості, мусимо йти слідом культурній ідеї.

Наше завдання в сій справі є: поширити міжнародну мову есперанта по всіх краях України, особливо в містах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Для цього мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Есперанто є в нинішних часах безперечно тим чинником, який впливає між ріжними людьми взаїмну ненависть і шовінізм, який так страшно нищить народний організм. Тому кожний, хто бажає нашому народові і всій людськості правильного розвитку і визволеня з кайдан неволі народної і соціальної, хто бажає як найскоршого здійсненя ідеї братерства всієї людськості — нехай сам учить ся міжнародної мови есперанта і ширить її все і всюди.

(Книжку до науки Есперанта можна дістати в кожній більшій книгарні).

ЗАЯВА.

Я, низше підписаний отсим публично заявляю, що ніколи ніяких відозв не підписував, ані таном не упованяв нікого моє імя підписувати.

Butler, Pa. November 7. 1910.
о. Мих. Балог
Гол. дух. упр. Р. Н. Союзу.

КАЛЕНДАР.

Падолист.

к.ст.	Дні	Руські свята
17	Четвер	Іоаніяки преп.
18	П'ятн.	Галактіона м.
19	Субота	Павла ап. Кл.
20	Неділя	Бронима, Лаз.
21	Понед.	Михайла Арх.
22	Втор.	Онісифора
23	Середа	Ераста, Орес.

НОВИНКИ.

Звертаємо увагу наших американських читачів на заголовну статтю нашої часописи про катованє руських дітей вшехпольським учителем в Галіччї. Не знайдеть ся мабуть між культурними людьми ні одна одиниця, якої серце не здригнулоб ся на таке нечужанє насильство та моральне одичанє. І се дієть ся в новочасній правовій державі в XX. століті! І такого огидного злочину доускають ся ті самі Поляки, котрі перед цілим світом удають покритихженних та пригноблених. Се роблять ті самі люди, котрі чваняють ся в чужій пресї правдивим та ширим демократизмом; ті самі народолюбці та мвртворці, котрі мають смілість виписувати на своїх прапорах золотими буквами: „за naszą i waszą wolność!“ Яка страшна іронія і як низько мусів унасти загал польської народности, коли він уже не в силі зарпестувати проти такого бестяльського поступованя божевільних вшехпольських вродів!

За далеко посунули вже безсердечні діяч своєї шахабність та безличність. За багату уже руському народові той проклятой олії наших вікових гнобителів. Ми мусимо знайти спосіб та средства проти льської самоволі!

Американська Русь повинна сказати в сій наглядчій справі своє рішуче слово. Не поможемо батькам мордованих дітей фізичною силою, так підможемо їх своїми грошми! Складаймо на „Рідну Школу“ наші обильні жертви і ратуймо молоде руське покоління перед вшехпольською навалюю. Постаємо себе на хвилю в розпучливе положенє батьків, які мусять глядіти із сціненілима з болю устами на каліттво та смерть своїх диточок, а наше серце зашемить і... змякне. Змякне серце кожного широго Русина і він не пожалує своєї лепти на свою шитому, руську школу.

Родимці! — Чи факт мордованя руської дитвори ляцкими прибудами не вистарчає, щоб ми сягнули рукою до своєї кишені і зложили більший або менший доток на святинну рідної науки? Чи ми останем сліпі і глухі на поклик тих наших старокраєвих братів, що в імя народної чести й народного достоїнства визнають нас до спільної-боротьби з дикими найздниками?

Подумаймо над сям тай складаймо обильні жертви на фонд „Рідної Школи“.

Один з нах дописувателів просить нас зазначити, що він переїжджаючи случайно через Бутлер, Па., був присутний на театральнім представленю, яке давали аматори тамошньої руської громади.

Наперед місцевий душпастир о. Михайл Балог повинен зібраним зміст пгукки, а опися стали дописувати ся своєю грою члені аматорського кружка. Так сама гра, як і подучені з нею співні являл зовсім бездоганно. В деяких місцях здавало ся, що шпугу грають не аматори-робітники, але фахові артисти. Виступали слідуючі особи: П. Буґа, П. Корван, Р. Глушко, Н. Киван, Ч. Іван, І. Кукера, В. Корван, М. Медвідь, С. Манюк, А. Мухомор, Г. Пасадіо.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Судимось, що в сій справі ми маємо справу з великим талантом і талантом до артистичности. Ми мусимо встановити в містах читальні, де можна би читати книги та часописи на есперантській мові. Також мусимо встановити читальні в селах, де є багато українців.

Руска Книгарня
850 MAIN STREET,
Winnipeg, Man., Canada

видала сьмв джик преревен, джик великий і пательний

Катальог книжок

і розселяє его вості джико вості, хто лаєте о него уаляте са.

КАТАЛОГ такого змісту іде руска книгарня.

КАТАЛОГ наш містить всі книжки, які наш нарід руський любить читати.

З КАТАЛОГОМ можна довідатися також катальог грамофонів, платівок і інших музичних інструментів.

Платіть по наш Катальог на шпич на адресу:

RUSKA KNYHARNIA
850 Main Str., Winnipeg, Man., Can.

нечасної сирітки. Коло свого предствлення потрудив ся найбільше міщанин дакучтель, п. Теодор Колосовський.

Неприємно вражало шовіністичного слухача поведенє деяких видців, і сміяли ся тоді, коли треба було плакати. Се ознака некультурности. Завидно, що ті люди нічого ніколи не читали і про театральні вистави найменшого розуміння не мають. Се означає могли би наші руські громади зарадити в той спосіб, щоб давали великі представлення пару разів до року, а не один раз на кілька літ. Було би добре, яби виставлявано частійше діточі пгукки, а яких наша молодіж набиралоб ся надієвидного знаня і підготовлялоб ся задовоільно на добрих аматорів. Прє се повинні подбати наші руські тати та мами, коли вони бажають щастя своїм дітям.

** Як читаємо в часописях, в минульну п'ятницю в цілій Німеччині шалено страшна сніговина. Усі телеграфічні і телеграфічні подученя між Берліном і Гамбургом попереривали.

** В майнах угля коло Гамбурга, 11-го с. м. наступила експлозья газів, якої жертвою впадо чотирох майстерів, а 10 зістало покалічених. Під пору в майні працювало до 350 людей — однак часі вибуху находили ся вони покаліченими безбезиски. Причиною вибуху звівна.

** Дня 3-го с. м. в містечку Спрінге, Тек. засярітне мовило Ант. Родрігез жінку одного амер. адвоката. Вбійцю сейчас арештовано і віддано до в'язниці. В одну мить зорвало однак товпа, вилотила двері в'язниці, Мексиканця виволочили в поле, обдали нафтою і живцем спалили. Америк. містечкий уряд не рушив ані пальцем, щоб перешкодити обридливому дітові, та навіть посередно похвалив його. До цього того, що учасники літчу вразили хвиліми і величави ся своїм героїзмом, вчинком, хочь навіть і найменша дитина могла була вказати на учасників саморуду — уряд оголосив, що Родрігез „добрий“ певний люди. Вість про се зареєстровано та голювано при ставовищі мексик. амер. властиві де крайности обуриває всіх американський люд. В сій статті розповідають, як Родрігез виволочив з в'язниці, Мексиканця, виволочив з в'язниці, Мексиканця, виволочив з в'язниці, Мексиканця. На самій границі, в Кюда, Порт-фірмо Діаз товпа цілковито здемонстрала будинок, в яким містив ся амер. консулят. В Гвадаллара товпа з овалком: Смерть Американцям! кинула ся на консулят і приватні доми і понизила усе майно, будуче власністю Американців. Мексиканський уряд, хочиячи прищодобити ся шпшому, виступає з безвідгодуно строгостю проти демонстрантів, стріляючи їм безпопачно. Правдоподібно дочеря те пер, аж по представленю в дипломатичній дорозі, тутешний уряд потягне до вічальности справців варварського вичу.

** Дипломатичні зустрічки: Зустрічих Держав, Німеччини, Росії, Швеції і Норвегії дня 11-го с. м. повидомити міністерство справ заграничних нової республіки, Португалії, що навізуть ся оляте із нього дипломатичні зустрічки. Се саме стало ся в четверні сторони правительств Англї, Франції, Італії і Голландії. В сей спосіб усі більші держави узадово кризнали новий лад у Португалії.

Баль і представленє

відбуде ся

дня 24. падолиста 1910

в галї п. Стр.

(Newport Hotel)

в наток баль

СПРАВИ „Р. Н. СОЮЗА“.

Гонимий і почесний член Р. Н. С.:
Пресвя. Стеф. Сотер Ортинський,
єпископ руський Єпископ в Америці.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Предсідатель:
Литро Капіула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Гія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Лозій Лабовський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Секретар фінансовий:
Мен Ядловський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Касієр:
Мексій Шармонь, 524 Pine and
Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
В. Балог, Whiting, Ind.
Евген Гвоздик, Scranton, Pa.
Модозій Каскьів, Newark, N. J.

Радні:
Гіа Глова, Shamokin, Pa.

А. Стефанович, Anbridge, Pa.
Н. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Митряко, Olyphant, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добаш, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street,
Chicago, Ill.

Редактор:
Осип Стегевич, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Управитель друкарні:
Константин Курчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

„Р. Нар. Союзу“
в номері 123 Sussex
City, N. J.

НАР. СОЮЗА!

„Родний Союз“ — при-
няв 45 літ житя.
Ще після літ.

Р. Н. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле
посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (по-
ловину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$200.00.

В разі втрати: а) обох очей, ніг, або
руки \$1,000.00, б) однієї руки, ноги або
руки \$200.00.

Безкоштовно в шпиталю боже-
вних. Союз платить щороку родині
\$30.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить
платити також до братства, яке нале-
жить до Союзу.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГА-
НИЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо увагу пп. Секрета-
рів, щоби не прислали декларацій без
вишновена євдощтва лікарського, яке
находився на другій стороні деклара-
ції, позаяк такі не будуть прийняті. Чле-
ни понад 43 літ, мають предложити ме-
труку або який инший доказ свого віку.

Рівнож при вишновеному декларації
просимо на те уважати, щоби на декла-
рації було подано, на яке посмертне член
хоче надіятися, перечеркнем слово ці-
ле або половину посмертне (ого), кільки
днів його жена літ, імя жени або яко-
го члена родини, після того, коли
член записав посмертне. Секретарі
мають уважати, щоби член заявив, якої
сторони він. Не вистарчає сказати, що
член сестри Русин або руської віри, бо та-
кільки має вміє писати.

Член, котрий не вміє писати, має зро-
бити це декларації пером знак хреста,
або який инший знак, який має підписати
сторони декларації.

Член, котрий не вміє писати, має зро-
бити це декларації пером знак хреста,
або який инший знак, який має підписати
сторони декларації.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

Наміткон. Па. Братство сьв. О. Нико-
лая, Відділ Р. Н. С. 249 повідомляє всіх
своїх місцевих і позамісцевих членів,
що річний мітінг відбудеться дня 4-го
грудня с. р. о год. 2. зполудня. На сім
мітінгу предложить ся касове справозна-
нє, почім наступить вибір нових урядни-
ків, а відтак приймає нових членів:
без вступного до Братства, а зі
вступним, після статута, до Союзу. Кож-
дий член, що не явиться на сей мітінг,
заплатить як кару 50 цт., неявивший ся
урядник \$1.00. — Гнат Секела, преде.:
Олека Намісник, кас.; Лука Вельгос
секретар.

Рочестер, Н. Й. Братство сьв. Йоса-
та від. 217 Р. Н. С. Союзу подас до відома
всім своїм членам, що річний мітінг від-
будеться 20. листопада, в неділю по по-
лудни о 1. год. На сім мітінгу будуть:
справознає касове і вибір нових уряд-
ників на рік 1911. Член невивший ся
свого довгу буде виключений з братства
і з Р. Н. Союзу. Неявивший ся член на
сім мітінгу підпадає карі 50 цт. а уряд-
ник 1.00 дол. — Сильв. Гривнак секр.

Ньюбург, Н. Й. Бр. сьв. о. Пик від.
176, подас до відома, що мітінг відбуде-
ся 20-го с. м. у галі під польським ко-
стелом. Кождий член має вирівнати свій
довг. Довгуючий через 2 місяці член зі-
стане суспендований. Неявивший ся
член на мітінг заплатить 50 цт., а уряд-
ник 1 дол. карі. Початок мітінгу о 4-ій
годні по пол. — Мих. Яблонський пр.,
Іван Поповик секр., Мих. Бережник кас.

Порт Джервіс, Н. Й. Братство сьв.
Архистр. Михайла від. 198, подас до ві-
домости, що кварталний мітінг відбуде-
ся дня 20. листопада на Бал стр. в галі
під р. кат. костелом Пр. Дви Марії.
Член неявивший ся заплатить 50 цт.
урядник 1 дол. карі. — Д. Покитинский
пр., М. Баран секр.

Ст. Луїс, Мо. Братство сьв. Архан.
Михайла, від. 14, повідомляє всіх членів,
що в неділю, 20. листопада буде свят-
кувати патрона брательства сьв. Архангела
Михайла. На сей день те єсть в неділю
20. листопада кождий член має явити ся
з відзнакою о годині пів до десятої в цер-
ковній галі звідки всі брата вирушать
разом до церкви на Службу Богу; потім
відбуде ся мітінг братський в церковній
галі. На мітінгу буде приймає ся нові
членів до братства без вступного а
до Союзу після статута. Котрий член не
явиться ся з відзнакою на час, заплатить
25 цт. карі. — Алекс. Валевский пр.,
Мих. Гідзик кас., Григ. Колча секр.

Нью Йорк, Н. Й. Бр. сьв. Володимира
від. 108, подас до відомости всім членам
Русиним, що через два місяці: Грудень
і Січень, приймає нових членів без
вступного. Бр. сьв. Володимира платить
тижнево 5.00 дол. запомотги в разі сла-
бости, а 100 дол. посмертного. Мітінги
ідбуваються ся кожного місяця в третю су-
боту по першим в галі під ч. 167 E. 4. у-
лиця в Нью Йорку. — Вас. Ціліник пр.,
Адам Денега секр. рек.

Кінгстон, Па. Братство сьв. Архис.
Михайла, від. 208, взиває своїх членів
щоби явили ся дня 27. листопада 1910 в
тілій самій галі, де відбуваються ся місячні
мітінги, о годині восьмій рано по причині,
що звідки вирушуть ся походом до цер-
кви Покр. Пресвятой Дви Марії в Кінг-
стон, Па., на празник патрона брательства.
Котрий член не явиться ся, підлягає карі
після статутів. — Мих. Манкович секр.

Нью Флоренс, Па. Бр. сьв. Василія
Вел. від. 113, подас до відома, що річ-
ний мітінг відбудеться дня 20-го с. м. то-
чно о год. пів до першої в звичайнім міс-
ці. Неявивший ся член заплатить 1 дол.
а урядник 1.50 карі. — Вас. Хохла пр.,
Андр. Гефферт секр.

Бутлер, Па. Бр. сьв. Арх. Мих. подас
до відомости, що річний мітінг відбуде-
ся дня 20. листопада 1910 в галі під
церквою. Справознає касове і вибір но-
вого уряду на рік 1911. Напоминає ся
всім членам, щоби безуслівно явили ся
на річний мітінг, бо хто без причини не
прийде, заплатить 1 дол. а урядник 2 д.
карі. Всі ті члени, котрі довгують, мають
свої довги вирівнати на річний мітінг,
бо в противнім разі будуть виключені з
братства і Р. Н. Союзу. — Іван Шпед пр.,
Стефан Когутанч секр. Box 366 Butler,
Pa.

Пітсбург, Па. Бр. сьв. Ів. Крест. від.
96, подас до відома, що 23. жовтня на
річний мітінг вибрано єдиного новий
уряд: Василій Борей пр., Ник. Баган
з пр., Іван Лаліцкий секр., Григ. Сидор
з секр. Ів. Пастирчак кас. Микита Ні-
мель з кас. Адреса братства: Іван Лаліц-
кий, Cabot Way S. S. Pittsburg, Pa.

Пітсбург, Па. Бр. сьв. Ан. Петра від.
214, подас до відомости, що річний
мітінг відбудеться дня 20. листопада в
галі під костелом сьв. Ан. Петра в Пітс-
бургу. Член неявивший ся заплатить 50
цт., а урядник 1 дол. карі. — Григ. Сидор
пр., Іван Лаліцкий секр., Іван Лаліцкий
кас., Іван Лаліцкий секр.

Пітсбург, Па. Бр. сьв. Ан. Петра від.
214, подас до відомости, що річний
мітінг відбудеться дня 20. листопада в
галі під костелом сьв. Ан. Петра в Пітс-
бургу. Член неявивший ся заплатить 50
цт., а урядник 1 дол. карі. — Григ. Сидор
пр., Іван Лаліцкий секр., Іван Лаліцкий
кас., Іван Лаліцкий секр.

Мітінг відбуде ся дня 20. листопада с. р. в
парохіяльній галі о годині другій по по-
лудни. На той мітінг має явити ся кождий
член. Довгуючий до брацкої каси,
має вирівнати свій довг, бо в противнім
разі буде суспендований з брательства і Р.
Н. Союзу. Член неявивший ся на мітінгу
заплатить кару після ухвали. — І. Фал
секретар.

Тернівд, Конн. Бр. сьв. Арх. Михаї-
ла від. 54, повідомляє всіх членів Русинів
в Тернівді, і близших околиць, що
буде приймає нових членів без вступ-
ного в місяці падолисті і грудню до Бр.
а до Р. Н. Союзу після літ. Мітінги від-
буваються ся в першу неділю по десятім в
галі церковній на Ален стріт. — Мих.
Бобик пр., Т. Кушвара кас., Ю. Ціхонь
секр.

Тейлор, Па. Братство сьв. О. Нико-
лая від. 92, подас до відомости всім сво-
їм членам, місцевим і позамісцевим, що
буде явили ся на мітінг, 20. с. м. задля об-
говореня важних справ. Член, неявив-
ший ся на сей мітінг, заплатить 50 цт.
а урядник 1 дол. карі. — Н. Марущак
секр. Бр.

Балі, концерти і представлєня.

Carnegie, Pa. — Великий Бал па-
рохіяльний відбуде ся дня 24-го ли-
стопада вечером в німецькій галі
в Carnegie, Pa. на дохід гр. кат. мі-
сцевої церкви. За добру забаву ру-
чить ся. Музика цаганська. Запрашас
ся всіх Русинів. Комітет.

Curtis Bay, Md. — Бал устроєк Бр.
сьв. Ап. Петра і Павла дня 20-го листо-
пада в галі при костелі сьв. Атаназія
в Curtis Bay, Md. Початок точно
о год. 7-ій вечер. На сей бал запро-
щусмо як найсердечнійше усіх. Буде
чим покрити і розвеселити ся. За
добру обслугу ручить
Комітет балевий.

Bayonne, N. J. — Руський Бал від-
буде ся на дохід братства сьв. Арх.
Михайла, від. 213 в четвер, 24-го ли-
стопада с. р. в галі під ч. 94, corp.
Ave. F, в Bayonne, N. J. Початок
о год. 4-ій по пол. На сей бал за-
прошуємо всіх Русинів і Русинок,
котрі живуть в Bayonne, N. J. і в око-
лиці. За добру забаву ручить
Комітет.

Newark, N. J. — Великий Бал
устроєк Бр. сьв. Івана Крестителя,
Від. 76 Р. Н. С. в Ньюарку, Н. Дж.
дня 23-го падолиста 1910 під ч. 103
Джексон стр. в галі Плекайтуса.
Початок о 6-ій вечером. Запрошуємо
на сей Бал всіх греко-католицьких Ру-
синів і Русинок з Ньюарку і з околиці.
Музика першорядна. Вступ 25 цт.
За добру забаву ручить
Комітет.

Providence, R. I. — Позір! Русини
з Providence і околиці. Заходом Бр.
Князя Данила в Providence, R. I.
відбуде ся дня 23-го новембра с. р.
аматорське представлєня „Страйк“
на Bayard Hall, 155 Willard Ave., на
котре запрошує ся Русинів з Provi-
dence, R. I., Manville, Woonsocket,
Crompton, Fall River і поблизких око-
лиць. Початок о 7.30 вечером. Вступ
25 цт. По представлєню Валь. За
добру забаву ручить
Комітет.

Philadelphia, Pa. — Позір! Читальня
„Просьвіти“ в Філадельфії, Па. ві-
дграє в суботу 19-го новембра с. р.
представлєня „Пан Писар“ (драма
в 3-ох актах) в Mercantile Hall 849
N. Franklin Str. По представлєню
буде Бал. На се представлєня і Бал
запрашаємо всіх Русинів з Філадельфії
та околиці. Початок точно о год.
7-ій вечером. За добру забаву і на-
підки та чесну обслугу ручить
Комітет.

Пошукування осіб.

Пошуюку мужового брата Михай-
ла Гловінського, в дуже важній спра-
ві. (муж мій Юзеф Г. помер). Хтоби
знав що про нього, або він сам, зво-
леть ласкаво донести: Анеля Гловін-
ська, 109 Boyden Str., Woonsocket,
R. I.

Пошуюку товаришки житя, чесною
дівчиною, Русинкою. Посагу не вима-
гаю. Маю єбраних 6000 доларів. По-
шолу із Збаразьського повіту в Га-
леччині, з села Тока. Назв ся
Гриць Хміль, маю 25 літ. Моє
Gregory Smith, 601 Theodor
St. Erie, Pa.

ЗМІНА АДРЕС.

Повідомляю всіх, кого се обхо-
дить, що моя теперішня адреса є така:
46-51 Rev. V. Dohvovich
62 West School str., Woonsocket, R. I.

Кому на сім залежить, подаю до
відомости, що моя теперішня адреса
єсть:
Rev. A. Prystaj
34 Van Brunen str., Passaic, N. J.

Повідомленє.

Повідомляю всіх жертводателів
і учасників віча в Hazleton, Pa., що
гроші призначені на „Рідну Школу“
а зложено до рук п. М. Мардвіяка
в сумі \$15.50 і Ве. о. І. Остапа в сумі
\$9.10 зібрані на Hazwood, Pa. вислав
я до Красового Союзу кредитового
у Львові, що, по обтяженю 15 цт.
на пошту, робить суму \$24.45 або
119.86 Кор.

Всім жертводателям, котрі не за-
бувають на руські діти, катовані
польськими учителями, щиро-руське
Спаси-Бог.

о. Д. Хомляк,
McAdoo, Pa.

Заява.

Впихавши з Пітсбурга, я з прикрос-
тю дізнав ся, що деякі люди хотіли
представити мене публічно в лихих
світлі та нарушити через те мою
честь, посядуючи мене о Бог зна-
що. Се мали бути навіть мої колиш-
ні приятелі. О скільки сим людям
звісно, я за цілий час мого побуту
в Пітсбургу нікому нічого лихого не
вдів, ані нікого не оскорбив. Що
мені не поволось в бізнесі, се не моя
вина, а сего собі зовсім не бажав. А
що я маю там деякі приватні справи
до полагожденя, то їх певно ніхто не
полагодить, лиш я сам, скорше чи
пізнійше. Ся справа тим прикрійша
для мене, що походить від сих лю-
дей з Пітсбурга, між котрими я чи-
мало натрудив ся.

Евген Гвоздик
437 N. 6th Ave. Scranton, Pa.

Просьба з Allentown, Pa.

Просимо всіх Русинів і Братів
Славян в цілій околиці, щоб ласкаво
взяли участь в торжественнім посвя-
ченю нашого руського Цмьнтаря
в Allentown, Pa. котре відбуде ся дня
24-го новембра с. р. на Thanks-
giving Day.

о. Нестор Дмитрів пар.,
Михайл Фелеті, преде.,
Йосиф Липка, секр.

Затьма місяця.

У середу, 16. с. м. на цілім вхо-
ді північної Америки можна було
оглядати цілковиту затьму місяця.
Що се є затьма місяця?

Земля і місяць освітлені лучами
сонця, кладуть, як і всякий непро-
зрачний предмет, безвинно довже-
ну тінь у пусті розтвори всеєвіта.
Але тінь можна доперва тільки тоді
побачити, наколи вона рівнож впаде
на якийсь тверде, сталиє тіло. Тому то
і тінь, яку кидає чи то місяць, чи
земля, ми бачимо аж тоді, коли вона
стріне якийсь небесне тіло. Отже тінь,
яку кидає земля, бачимо, як зона
впаде на місяць, а знова тінь місяця
бачимо, коли вона впаде на землю.
Тоді то наступає затьма місяця, —
а в другім случаю, затьма сонця.

Місяць кружить довкола землі
в напрямі від заходу на захід, і то-
му тінь землі, впавшу на нього, ба-
чимо насамперед на західній крайці
місяця; дальше вона носує ся
чимраз близше до заходу, аж покрие
собою цілий, срібний місячний кру-
жок.

На дня 16. с. м. місяць почав за-
темнювати ся о 5 год. 44 мін. з ве-
чора, о год. 6 і 55 мін. затьма стала
цілковитою, о 7 год. 47 мін. стала
опять уступати, аж о 8 год. 45 мін.
засяв знова місяць в повнім своїм
блеску.

Зрештою тінь, яку кидає земля,
ніколи не є в силі так затемнити мі-
сяць, щоби він став зовсім невидимий
для ока. В наслід лонаня ся лучів
світла у земський вододій, кружок мі-
сяця виглядає підчас затьми неваже-б
викруглий з мідної, матово-червоної
бляхи.

Цілковита затьма місяця 6. с. м.
була найбільшою сею року, а єдиною
була могла доперва оглядати в ро-
ці 1913-ім, 23-го марта на 14-го ве-
чора.

ОГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Виспід виборів.

Вибори з 8-го с. м. мають для Злу-
чених Держав майже рівнорядне зна-
чєнє з тим, яке звичайно приписують
виборам президента. І се ливнїя-
се-ж вибрано в 28 ох стейтах гвер-
нерів, в 44-ох законодатні тіла та
в 29-ох рїшало ся питанє, яка полі-
тична партія возьме верх у сенаті
дотичного стейту. Крім сего інпла-
борба о 22 крісел в федеральнім Кон-
гресі (у Вашингтоні) а з тим тако-
рїшало ся питанє, котра з обох пану-
ючих партій буде у нїм розгорядати
більшостію голосів. Наконєць з висно-
вєд наведених причин тогорічні вибори
були неначе генеральною пробою до
будучих за два роки виборів прези-
дента.

І треба нам хвба сягнути аж до
1822-го року, щоби знайти рівно-
значний переворот з тим, який насту-
пив в тутешнім політичнім житю
в наслідок сегорічних виборів. Партія
республиканська, яка до сих пор дер-
жала керму в державі та в значній
більшості поодиноких стейтів, вий-
шла з виборів побита на цілій ліній.
Майже в усіх всхідних стейтах побі-
див демократичний тікет. Перший
стейт Нью Йорк, ся до сих пор непо-
бідима республіканська твєрдия, ви-
брав гвернером демократа Діха біль-
шостію 60.000 голосів. З ним переї-
шов цілий демократичний тікет. В сей
спосіб в Albany засядує демократ,
виперті звідтам в 1895-ім році рену-
бликанською партією. Стейт Нью
Джерси, страчений демократами 1896
р., став опять демократичним, ви-
браючи гвернером Wilson-а, більшість
демократичних членів стейтрової легі-
лятури, як також демократичного се-
натора до федерального сенату в Ва-
шингтоні. Стейт Массачусетс (вїбр.
гвер. Е. Н. Foss), та Коннектікот
(вїбр. гвер. S. E. Baldwin) перейшли
рівнож з республіканських в демокра-
тичні руки. Стейт Огайо, вибраючи
наново Наттона-а гвернером, остав
демократичним. В сей спосіб майже
усі більші стейти на всході перейшли
в руки демократів, які знова в тогорі-
чний виборчий кампанії стратили лиш
один стейт в користь республік. партії,
то є Теннесі. Рівнож Пенсильвє-
нія остала вірною республ. прапорови,
вибираючи гвер. J. K. Tener-а.

Ще з одного боку сегорічні вибори
набирають історичного значєня: пер-
ший раз в історії Злучених Держав
відє трьох соціалїстів до Конгресу
в Вашингтоні та 36-ох до легіслятур
поодиноких стейтів: Огайо, Вісконсія,
Ілінойс, Мінесота і Массачусетс.

Тогорічна побіда демократичної пар-
тії, головне через здобутє стейту Нью
Йорк, стає цілковиною, та набирає ще
тимбільшого значєня, позаяк тут проти
ньої станув експрезидент Рузвельт,
чоловик найпопулярнійший в цілій
Зл. Державах. Він, в супереч усім
дотеперішнім традиціям, які накажу-
ють бувшому президентови станути
понад усіми партіям, кинув ся стрім
голов в розгар боротьби і уживаючи усіх
способів, старав ся ратувати рену-
бликанську партію. Він опанував
стейтровою конвенцією своєї партії,
сам укладав її платформу, сам ставив
кандидатів, сам вів цілу виборчу кам-
панію з питомою собі рїшучістю
і силою. Він в усій кампанії поста-
вив на одну карту ціле своє політи-
чне значєнє — і програв. Тому то усі
часописи так тутешні як і заграничні
з ватаском підносять факт, що сего-
річна програма республіканської пар-
тії в першій мірі є програмою — Ру-
звельта. Деякі злобні навіть говорять,
що Америка, задививши ся на ма-
леньку Португалію, наконєць вибрає
ую свою відвагу, щоби покінчити
рівнож із своїм декорованим коро-
лем.

Чи воно дійсно так, та чи тутешні
маси „взяли на відвагу“, щоби зрвати
з усіма босами — про се дуже
сумніваємо ся. Зміненє лиш політи-
чну назву босів. А вони знають лиш
лиш тоді, коли їм їде о його голос,
а по виборках усі солодкі обїянки
лїчають ся завсїгда „теплим словом“.
Так було завсїгда — так лишить ся
і тепер. Тому всякі надї на реформа-
на ревізію зневажливої цілової та-
риффи, заведене пакункової пошти,
гальне введеє почтових цаднів
і т. д. і т. д. — долїнять ся і
дальше в країні недостажних мрієв.

Книжки

І хочка дістати вскладі книжок „Свобода“:

- мережа 15
орба клас і чому робітники організують ся 11
Весела Книжочка з образ. ... 31
В Старім і Новім краю 21
Дею про звичаї 30
Емігрант 13
Довір 10
Життя зарібки організації і т. п. в Спол. Державах 11
Коротка Історія Русь 10
Камінь і праця 11
Казка про Жадія 11
Книжка рахункова 50
Марія 21
Многостраждальний народ ... 21
Навсесвітній Грішник 21
Народний рух австро-угорських Русинів 11
Новий Завт 11
О підземних скарбах 21
Оповідання 21
Про нуत्रо землі 21
Покуса 11
Про кінець світа 11
Псалтир 11
Розмова Поляка з Русинком 21
Релігійні віршави 21
Слово Ч. 5. 11
Слово Ч. 6. 11
Страшна пірота 21
Смерть 11
Степанів люде 11
Страйк 21
Страйк на смерть, робітничая драма 11
Соняні 31
Товариска ворожка 11
Хто з чого живе 11
Які то є люди на землі, з 20 образами 50
Які мужик хотів до дара праця шукати 11
Через кордон 11
Русько-англійський тлумач ... 61

„ДУШПАСТИРЬ“
Вона виходить у Філадельфії кожного місяця і одна краса духовної науки, різні річі релігійно-морального змісту та відомості зі світа. В Душпастирі печатають ся важкі для всіх оглядачів гр. кат. Єванджею і канцелярію. У так красні образки (ілюстрації) Єванджею і опові Іх життя. Не бран там навіть веселі і здорові марші.

Лічу лишень муцин!
Спеціальні і в разинні слабо-сти муцини.
Чи Ви сесте дітків якою спеціально слабкою і чи хочете віддати ся під опіку довірливого лікаря?

ДАРСОМ вилічите себе самі!
Ліки „Galen“ вилічили тисячі людей, вони вилічать і Вас. Пощо платити великанські суми грошей за лічення, наколи Ви можете вилічити себе самі і таньо.

HENRY J. SCHNITZER,
141 Washington St. New York.
Користайтеся сміливо в своїх справах тої фірми, коли бачите ДЕНЕГО, БЕЗПЕЧНО І СКОРО ВИЛАТИ ГРОШІ до краю, СПРОВАДИТИ КО О З КРАЮ без труда або РОЗСУДНО ПОЛАГОДИТИ ІНТЕРЕСИ МАТРОКОВІ В СТАРІМ КРАЮ ЧЕРЕЗ ДОСВІДЧЕНІ І ВІДПОВІДНІ ПРАВНИКІВ.

Европейська Канцелярія
адвокатсько-нотаріальна і військова
Подайте всі справи в справі, як: КОВТРАКТИ КУПНА, ПРОДАЖІ, НАЙМУ, ДОГОВОРІВ, СВІНІТА ДОКЖНІ ЦЕСІ, КВІТИ ЕКСТАБУЛЯЦІЙ, СКАРГИ до краєнь СУДІВ велького рода Подяждже також справи І СЬ КОВІ як ЗВІЛЬНЕНІЯ ВІД ВОРАВ військових і ПОЛЮБО ЛЕНІЯ ставана до АСЕНТЕРУНКІВ в піс. кор КОНЗУЛЯТІ

Наж-де-ля Роб тниц!
Руське Бюро Праці
Першим заняті уділяє ся жєвчим по приватних плейажі реставривах Діачат потреба зарпа. Плейаж до вибору. Пляжия добра, а правна порада безплатна.

Петро Ягема
Урядові: рано від 10 до 2 години в неділю від 1 до 2 години в неділю від 1 до 2 години

Сей великий графофон може купити за готівку \$29.00
3 5-ма 10-цалевими подєрними рекордами до вибору
На сплату \$22.00
3 3-ма 1-цалевими подєрними рекордами до вибору
Гри купити мадає ся 12 долєрів, а решта по 2 дол. місячно.

Найновіша імпорт. граюча машина фонограф даром!
Сю машину отримає даром кожний хто замовить на голю на \$6.00. Не вимагає від Вас нічого більше, лишєть, щоб Ви впр кожній нагоді поштували наш гюльн і нашу фірму своїм прятєлем і лянком.

RUSSIAN TOBACCO COMPANY
343 E. 9-th Str., Dep. 8, New York, N. Y.
Сей тютюн єсть найліпшим так до курєня як і до жутия, бо через 40 літ був сей тютюн перторядним виробом Long Cut Tobacco.

Відповідне средство у відповідні часі.
Не раз кладучи ся спати почуваш ся піла родина добре, однак слабєть часто приходить серед ночи. Дитина приміром сильнє починає кашляти і з плачом звертаєть до матери, що її болять горло.

F. AD. RICHTER & Co.
215 Pearl St., New York City.
Різотора Сонго-пілокки усувають нестриванєсть желудка.

Одинона взірчево урядиєна ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“
затрудняє добре вишколовані друкарські персоналє, посідає найновіші машини, на томє різнородні гарні черенки і прикраси.

Е. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.
Telephone calls: General Office 2383, Night Call 4854

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAN, PA.
Має склад і вирб річей церковних як:
Фелони чорні від \$30-85.00
Ризи свєтлі від \$35, 40, 55, 60, 80 і вище

ДАРОМ!
Кождому, хто замовить тютюн, ми дамо даром гарний фонограф. Першої класи машина до свєтлу. Кожного часу можете мати даром концерт у своїй хаті. Не музика одного інструмента, ані свєтл одного гюльна, але музика цілої оркєстри, свєтлі свєтл і великі опери; савою, все, в чїм люде буться.

GALE & AX
MAW
Is the Best Tobacco
Сей тютюн єсть найліпшим так до курєня як і до жутия, бо через 40 літ був сей тютюн перторядним виробом Long Cut Tobacco. Старанне опакованє охоронє його від вогкєсти і пороку. Звямєтованаєсь на павірсєні. Палєрї даром до кождої пачки. Звертай увагу на озєрєлку марку і на імя „Gail & Ax“, яке находить ся на кожній пачці.

Оден з найбільших броварів в Америці.
Варить пиво на краєвий спосіб, без всяких примішок.
Хто лиш раз пожоштує сєго пива, то иншого вже не буде пити.
Голова від него ніколи не болять, бо єсть вдоровє і поживнє.
Не треба его врєштоу хвалити, бо добре само за себе говорять.

Модельники в красній оправі
Модельники в красній оправі \$2.50
Модельники в красній оправі 2.50
Модельники в красній оправі 1.50
Модельники в красній оправі 1.50
Модельники в красній оправі 1.50
Модельники в красній оправі 2.30

ВИРОБИ БРАЦКІ
мешки, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

MORGAN MAIN ST.
SHENANDOAN, PA.

ВАНК
РА
ВАНК
РА